

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2023
Β' ΦΑΣΗ

Ε_3.Λλ3Α(ε)

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Ημερομηνία: Μ. Δευτέρα 10 Απριλίου 2023
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ

Brenno duce Galli, apud Alliam flumen delētis legiōnibus Rōmanōrum, evertērunt urbem Rōmam praeter Capitōlium, pro quo immensam pecuniam accepērunt. Tum Camillus, qui diu apud Ardeam in exilio fuerat propter Vēientānam praedam non aequo iure divīsam, absens dictātor est factus; **is Gallos iam abeuntes secūsus est: quibus interemptis aurum omne recēpit. Quod illic appensum civitāti nomen dedit: nam Pisaurum dicitur, quod illic aurum pensātum est. Post hoc factum rediit in exilium, unde tamen rogātus reversus est.**

Unum fuisse Homēro servum, tres Platōni, nullum Zenōni tradunt. Nemo vero eos miserētur, quod infeliciter vixerint. **Menēnius Agrippa, qui inter patres ac plēbem publicae gratiae sequester fuit, aere collāto funerātus est. Atilius Rēgulus, cum Poenos in Africā funderet, ad senātum scripsit mercenarium suum discessisse et ab eo desertum esse rus; id senatui publice curāri placuit, quoniam Rēgulus aberat. Scipionis filiae ex aerario dotem accepērunt, quia nihil illis reliquerat pater.** Aequum mehercule erat populum Rōmānum tribūtum Scipiōni conferre, cum a Carthagine semper tribūtum ipse exigeret. O felices viros puellārum, quibus populus Rōmānus loco soceri fuit!

Philosophi mundum censent regi numine deōrum; eum esse putant quasi commūnem urbem et civitātem hominum et deōrum, et unum quemque nostrum eius mundi esse partem; ex quo illud naturā consequitur, ut commūnem utilitātem nostrae antepōnāmus. **Ut enim leges omnium salutem singulōrum salutī antepōnunt, sic vir bonus et sapiens et legibus parens consulit utilitāti omnium plus quam unius alicuius aut suae. Nec magis vituperandus est proditor patriae quam proditor commūnis utilitātis, aut commūnis salutis desertor propter suam utilitātem et salutem. Ex quo**

fit, ut laudandus is sit, qui pro re publicā cadat, quod decet cariōrem nobis esse patriam quam nosmet ipsos.

A1. Να μεταφράσετε όσα τμήματα των αποσπασμάτων είναι γραμμένα με έντονη γραφή.

Μονάδες 20

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1. α. Να εντοπίστε ποια είναι η σωστή απάντηση σε κάθε ερώτηση και να τη μεταφέρετε στο τετράδιό σας γράφοντας τον αριθμό της ερώτησης και το γράμμα της απάντησης.

1. Ποιητική καταγραφή των ιστορικών καταβολών και πεπρωμένων της Ρώμης αποτελεί:
  - α. Το έργο *Ab urbe condita* του Τίτου Λίβιου
  - β. η *Αινειάδα* του Βιργίλιου
  - γ. οι μεταμορφώσεις του Οβίδιου.
2. Χαρακτηρίζεται από τον Μαρτιάλη πρώτος στη ρωμαϊκή ιστορία:
  - α. ο Κορνήλιος Νέπωσ
  - β. ο Σαλλούστιος Κρίσπος
  - γ. ο Γάιος Ιούλιος Καίσαρας
3. Δεν χαρακτηρίζει τον Κικέρωνα:
  - α. το σκοτεινό και υπαινικτικό ύφος
  - β. η κομψότητα και η καλλιπέπεια
  - γ. η ζωηρότητα και το υφολογικό ύψος.
4. Με το κίνημα των Νεωτέρων μεταφυτεύεται στη Ρώμη:
  - α. ο αττικισμός
  - β. η Δεύτερη Σοφιστική
  - γ. το μοντερνιστικό ρεύμα της λογοτεχνικής σχολής του Καλλίμαχου.
5. Την ποίηση της εξορίας επινόησε:
  - α. ο Οβίδιος
  - β. ο Βάρρων
  - γ. ο Τίβουλλος.
6. Επειδή σε κάθε εποχή εμφανίζονται ταυτόχρονα μεγάλα ταλέντα και ήσσονες λογοτέχνες, θεωρείται αντιεπιστημονική:
  - α. η αριστοκρατική αξιολόγηση
  - β. η περιγραφική διαίρεση
  - γ. η διάκριση με ιστορικά κριτήρια.

Μονάδες 6

B1. β. Πώς συνδέεται η λογοτεχνική παραγωγή με το σύγχρονο πολιτικό γίνεσθαι στα χρόνια του Αυγούστου;

Μονάδες 4

B2. Να εντοπίσετε με ποιες λέξεις των κειμένων έχουν ετυμολογική συγγένεια οι παρακάτω λέξεις: **δούκας, μιζέρια, πληβείος, κουράρω, ρήγας, μερκαντιλισμός, κομμουνισμός, παρτιτούρα, ντεκόρ, μπουνάτσα.**

Μονάδες 10

Γ1. α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

flumen: την ονομαστική του πληθυντικού
urbem: τη γενική του πληθυντικού
iure: την ονομαστική του ενικού
plebem: την κλητική του ενικού
pater: τη γενική του πληθυντικού
senatui: την αιτιατική του ενικού
puellarum: τη δοτική του ενικού
vir: την αφαιρετική του πληθυντικού
utilitatis: την κλητική του ενικού

Μονάδες 9

Γ1. β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

diu: τον συγκριτικό βαθμό του επιρρήματος
felices: τον ίδιο τύπο στον συγκριτικό βαθμό
bonus: τη γενική πληθυντικού του θηλυκού γένους στον υπερθετικό βαθμό
quibus: την αφαιρετική ενικού του θηλυκού γένους
nemo: την ίδια πτώση στον πληθυντικό του ουδετέρου γένους
unius alicuius: την ονομαστική πληθυντικού στο θηλυκό γένος

Μονάδες 6

Γ2. α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα (όπου χρειάζεται να λάβετε υπόψη το υποκείμενο):

interemptis: το απαρέμφατο του μέλλοντα στη φωνή που βρίσκεται
dicitur: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην ενεργητική φωνή
factus est: τον ίδιο τύπο στην ενεργητική φωνή
miseretur: το ίδιο πρόσωπο στην υποτακτική του μέλλοντα
abeuntes: το α' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρακειμένου

conferre:	το α' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντέλικου
funderet:	την αφαιρετική του γερουνδίου
censent:	τον ίδιο τύπο στην ενεργητική περιφραστική συζυγία
consequitur:	τον τύπο του σουπίνου που δηλώνει αναφορά
anteponamus:	τον ίδιο τύπο στην παθητική περιφραστική συζυγία
acceperunt:	το γ' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του μέλλοντα στην ίδια φωνή
absens:	το απαρέμφατο του παρακειμένου
vixerint:	τον ίδιο τύπο στον υπερσυντέλικό
fit:	τη δοτική του πληθυντικού του γερουνδιακού στο αρσενικό γένος
laudandus sit:	τον ίδιο τύπο στην οριστική του ίδιου χρόνου

Μονάδες 15

Δ1. α. **illic:** να αντικαταστήσετε το **illic** με το **Pisaurum** διατηρώντας την ίδια επιρρηματική σχέση. Να αιτιολογήσετε τις αλλαγές που θα γίνουν.

Μονάδες 2

Δ1. β. **Philosophi mundum censent regi numine deorum:** να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές ώστε να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη του απαρεμφάτου σε ενεργητική.

Μονάδες 2

Δ1. γ. **quibus interemptis:** να αναλύσετε τη μετοχή στην αντίστοιχη δευτερεύουσα επιρρηματική πρόταση, χρησιμοποιώντας ως έγκλιση εκφοράς την οριστική (να χρησιμοποιήσετε ως υποκείμενο το **Camillus**).

Μονάδες 3

Δ1. δ. **quod decet cariorem nobis esse patriam quam nosmet ipsos:** να δηλώσετε τον β' όρο σύγκρισης με ισοδύναμο τρόπο.

Μονάδες 2

Δ1. ε. **Scipionis filiae ex aerario dotem acceperunt, quia nihil illis reliquerat pater:** να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές στη δευτερεύουσα αιτιολογική πρόταση, ώστε η αιτιολογία να θεωρείται το αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας.

Μονάδες 2

Δ1.στ. ut laudandus is sit: να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (1 μονάδα), να δηλώσετε τη συντακτική λειτουργία της (1 μονάδα) και να δικαιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς της - έγκλιση και χρόνο - (2 μονάδες).

Μονάδες 4

Δ2. α. Pisaurum dicitur, quod illic aurum pensatum est: να εξαρτήσετε την περίοδο από τη φράση **Incolae dicunt...** Να θεωρήσετε ως υποκείμενο του **dicitur** το **civitas**.

Μονάδες 3

Δ2. β. id senatui publice curari placuit, quoniam Regulus aberat: να συμπύξτε τη δευτερεύουσα πρόταση σε μετοχή.

Μονάδες 2

Δ2. γ. Scipionis filiae ex aerario dotem acceperunt:

α) Να μετατρέψετε το ρήμα της πρότασης σε τελικό απαρέμφατο εξαρτώμενο από το ρήμα **debeo**. Το ρήμα **debeo** να τεθεί σε χρόνο παρακείμενο στο κατάλληλο πρόσωπο. (2 μονάδες).

β) Στη νέα πρόταση να αντικατασταθεί το **debeo** + **απαρέμφατο** από τον αντίστοιχο τύπο της παθητικής περιφραστικής συζυγίας. Να δηλώσετε το ποιητικό αίτιο (3 μονάδες).

Μονάδες 5

Δ2. δ. Nemo vero eos miseretur: να μεταφέρετε την πρόταση στον πλάγιο λόγο με εξάρτηση από τη φράση **Seneca Romanos admonuit...**, χωρίς να χρησιμοποιήσετε απαρεμφατική σύνταξη.

Μονάδες 3

Δ2. ε. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις λέξεις: **flumen** (πρώτο κείμενο) και **rus** (δεύτερο κείμενο).

Μονάδες 2